

TOVERITAR

SAKSAN PALJON KÄRSINEIDEN TOVERIT- TARIEN TOIMINNASTA

Leipzigin messujen aikaan, viime daltaan. Tuskaiset kasvot kuvasivat keväällä, satuin kaupunkiin. Riekein reklaamit ja meluisan markkinaräähän täyttämiltä kadulta kuljin erään toverin kanssa naisten kokoukseen. Oli naisten päivä ja suuri sall oli täynnä toverittaria. Pikkupöytien läheisessä istuivat. Useimmilla ei ollut pöydällä mitään. Nähtävistä säätävälisyydestä, sillä Saksan työlläisen palkoilla saa nykyisin irti vain niukan leivän.

Kaikkien, niin keski-ikäisten työlläisiltien ja vanhempien palkkatyöntekijättärien kuin nuorten tyttöstenkin, kasvolla oli luolten leima. Vaatteet näyttivät kalunelta. — Miestovereita istuskeli siellä täällä.

Puhuja oli Berlinistä. Hän kuvasi yleistä asemaa ja maailman työlläisnaisten kehitystä vallankumouksellisen sosialismin, kommunistin kannalle. Puhuen jälkeen keskusteltiin. Kuinka erinomaisen yksinkertaisesti 28:n piirin sihteeriä on naisia. Matka vaikuttavasti moni toveritar lausuaan asiansa. Kuvaili työ- ja työlläisiläisensä kokemuksia omalta koh-

Spartakus-ohjelma, Erfurtin ohjelma, Naisten kansainvälisten kokousten teesit j.n.e.). Erityisesti selostetaan, mikä erottaa meidät "sosiaalidemokraattisista" puolueista. Sitten osoitetaan, kuinka juuri naisille on selostettava veroitus, kalliinajan, sotakorvaus- y.m. nykyhetken kysymyksiä. Lisäksi erikoiset naiskysymykset: naisten oikeudellinen asema, nainen taloudessa, naisten työ, äiteys, ammattihauraus, naisten toiminta Venäjällä y.m.

Tällä keskuksesta oli meitä jo 4 sihteeriä viiden ylipiirisihteerin lisäksi. Nyt on vain kaksi sihteeriä ja teknillinen apulainen. Kansainvälisenä sihteerinä avustan myös puolueen toimintaa.

Mellä ei ole puolueessa erikoisia naisosastoja. Vain komiteoita naisten keskuudessa tehtävää työtä varten. Pidetään naisten kokouksia ja koetetaan saada naisia käymään yleisissä kokouksissa. Mutta pääasiassa pyritään vaikuttamaan työpaikoilla ja ammatillisissa järjestöissä.

— No mitä naisia on enemmän järjestöissä — teollisuustyölläisissä?

Ikävä kyllä ei niin paljon. Enemmän vaimoja. Teollisuudessa työskentelee kyllä paljon naisia, esim. kutomo-afilla, ja kaikkiallakin, mutta emme ole vielä oikein osanneet tietä niiden luo. Lisäksi on suunnattoman suuri "palkkalaisten, konttori-, kauppa- ja virastoapulaisten joukko. Esim. postilaitoksessa (johon kuuluu sähkösanomalaiteoskin) on 35,000 naista. Rautateillä on taas sodan jälkeen naisia vähennetty. On sentään vielä sielläkin, varsinkin hallintopuolella konttoriapulaisia.

Tiedustelin kauppa-apulaisilta ja

sain kuulla, että on kyllä meikkäläisiä ryhmiä esim. kaikissa suurissa varastokaupoissa.

Naisten kesken tehtävää työtä varten pidetään opastuskursseja illoin. Oppilaat alustavat kysymyksiä. Sitten tulevat aktiivisiksi osanottajiksi. Sitten on lehti ("Die Kommunistin") ja julistausta lehtisiä.

— Entä miten ovat palvelijat järjestyneet?

Kotiapulaisia on meillä vähemmän, mutta on niitäkin.

— Kuinka ottavat naiset osaa vakavaan taistelutoimintaan?

Sain mielenkiintoisen kuvauksen eräistä ilmiöistä. Esim. ovat sairaanhoitajattaret punaisten puolella saaneet kovia tuomioita maaliskuun taisteluiden johdosta. Voisi sanoa, että on kolme ryhmää naisia: 1) pieni joukko kaikkeen valmiita; 2) suuri joukko välinpitämättömiä ja 3) kasvava joukko mukaantuloita.

— Entä toimivoimia, kuinka on niitä?

Alkaa olla. On esim. noin 30 toveritarta, jotka voi lähettää minin vain suurempiin kokouksiin puhumaan. Usia puhujia kohottaa aika ja toiminta kyllä. Koko joukko on kehityksessä. Kokouksia voidaan nyt pitää koulusaleissa, joka tulee halvimmaksi. Taikalyhtykuvaesityksiä seurataan harrastuksella. Venäjän apua on homattu. Ylläpidämme Liebknecht-Luxemburg-kotia Tsheljabinskissä.

— Entä sosialiperturit, miten on niiden naisten toiminta?

Riippumattomilla on se vähäistä. — Vanhalla sos-dem. puolueella on vanha aparaatti. Henki täysin porvarillinen. Ei taisteluisuutta yhtään.

Niin kertoi toveritar.

(Suom. Työm. — Ernest.

Sosialistinen nuorisoliike Pohj.-Pohjanmaalla

Sosialistinen nuorisoliike Pohjois-Pohjanmaalla oli ennen kapinaa heikonlaista ja hapullevaa. Siihen oli ta nuorten kesken ja sen mukaan tietenkä osaksi syynä sekin, että sosialistinen tietoisuus ja valistustyö vanhempien työlläisten kesken ei omannut sitä syvää marxilaista käsitystapaa, joka nykyään elävöittävä toiminnan ja joka tekee sen tulorikkaammaksi, mutta oli siihen syytä myöskin se kaikkialla maassamme aikoinaan vanhemman väen keskuudessa vallinnut nurjamielisyys ja epäluulo itsenäistä työlläisnuorisoliikettä kohtaan, josta ei nykyään Pohjola jäänyt vapaaksi. Toimihenkilöistä oli silloin ehkä vielä suurempi puute kuin nykyään.

Vallankumousvuosi 1917 oli nuorisoliikkeessä samoin kuin muillakin työväenliikkeiden aloilla valtavan suuren nousun aika, mutta se kehitys oli luonnollisesti epänormaalista. Silloin syntyi osastoja kuin siellä ja laajoja työlläisnuorisoujoukkoja riensilppujen alle. Vuoden 1918 kansalaissota teki sitten lopun tästä kokouksesta. Järjestöt lyötiin hajalle. Nuorisouosastojen jäseniä murhattiin ja kytkettiin niitä maan kuuluihin suomalaisiin vankileireihin. Etupäässä porvariston kostoninnoissaan iski toimintakykyisimmän ja tietoisimpiin tovereihin. Siinä vuonna kanto Perä-Pohjolan nuorisou kalliin uhrin asiansa hyväksi.

Mutta se, minkä porvaristo luuli ijäksi lyöneensä, nousi raunioista. Aluksi tosin heikkona, mutta kuitenkin tulevaisuuteen rohkeasti tähtävinä. Toiminnan oli tietenkin pakko ensi tilassa suuntautua toimihenkilöitten kasvattamiseksi, jotta edes osittain voitais täyttää ne aukot, jotka valkoinen terrori oli tehnyt järjestöissä, etupäässä, kuten sanotti, niiden toimihenkilöiden keskuudessa.

Vuoteen 1921 oli toiminta heikkoa. Osastoja oli ainoastaan 6 a 7 suupistuen toisinaan kolmeenkin. Maraskuussa 1921 pidetyn piirikokouksen jälkeen alkoi nousukausi Perä-Pohjolan työlläisnuorisoliikkeessä. Osastojen lukumäärä saatiin nouse-

maan parinkymmeneen. Yleensä tun-
tui olevan mielenkiintoa ja innostus-
ta nuorten kesken ja sen mukaan
edistyi toimintakin.

Nykyään tuntuu jonkinlaisen vä-
sähtämisen merkkejä, joka johtuu
osaksi siitä huonosta taloudellisesta
asemasta, missä nuoret samoin kuin
vanhemmatkin työlläiset elävät. Var-
mana voi pitää kuitenkin, että tämä
on tilapäisilmiö, joka valttuu entis-
tä ponnokkaampaan toimintaan. Ja
niin sen täytyy käydäkin, sillä nuor-
ille ominainen innostus ei kauan
pysy pilvelinä, vaan etsii se itselleen
tien toimintaan ja liittyy vanhem-
man työlläispolven kanssa kytki kyl-
jessä taistelevaan taisteluarmeijaan.

Osastojen lukumäärä on nykyään
21. Suurimmat jäsealuvultaan ja
parhaiten toimivat ovat Oulun, Ka-
rihaaran, Martinniemen ja Koske-
lunkylän osastot. Opintopiirityö on
ollut verrattain vilkasta ja moni-
puolista kymmenessä osastossa. Näy-
telmäharrastus on ollut lähes kaik-
kien osastojen kesken vilkas ja nou-
see esitettujen näytelmien lukumäärä
huomattavan suureksi. Seuralehti on
yhdeksitoista osastolla ja on niillä
ollut arvaamaton hyöty kirjallisen
esitystavan kehittämiseksi työlläis-
nuorten keskuudessa. Kirjallisuuden
ja sanomalehtien levitykseen on kaik-
kissa osastoissa kiinnitetty huomio-
ta. Myöskin kirjallisuuden kirjakaup-
pahinta nousee noin 32,000 mark-
kaan. — Tärkeimpänä tehtävänä läh-
iaikoina on osastoilla edelleenkin
toimihenkilöiden kasvattaminen ei
ainoastaan nuorisoliikkeelle, vaan
myöskin muille työväenliikkeiden
alolle.

Suurta haittaa tuottaa sosialisti-
selle työlläisnuorisoliikkeelle Perä-
Pohjolan laajuus, harva asutus ja
vaillinaiset kulkuneuvot, mutta
niistä huolimatta on sillä suuria
mahdollisuuksia kohota nykyisestä
monin verroin voimakkaammaksi. Ja
nouseehaan se, jos vaan työlläisnuor-
ret joukoin liittyvät sille paikalle,
mikä heille luokkien välisessä taiste-
lussa kuuluu.

— No mitä naisia on enemmän
järjestöissä — teollisuustyölläisissä?

Ikävä kyllä ei niin paljon. Enim-
män vaimoja. Teollisuudessa työ-
skentelee kyllä paljon naisia, esim. ku-
tomo-afilla, ja kaikkiallakin, mutta
emme ole vielä oikein osanneet tietä
niiden luo. Lisäksi on suunnattoman
suuri "palkkalaisten, konttori-, kaup-
ja virastoapulaisten joukko. Esim.
postilaitoksessa (johon kuuluu
sähkösanomalaiteoskin) on 35,000 nais-
ta. Rautateillä on taas sodan jäl-
keen naisia vähennetty. On sentään
vielä sielläkin, varsinkin hallintopuo-
lella konttoriapulaisia.

Tiedustelin kauppa-apulaisilta ja

Köyhä mies vaiken, sillä hän oli
typerä.

"Kuinka kauan olet tehnyt työtä?"
"Kunsi tuntia."
"Sitäpä se. Miksi et tee enem-
pää. Tässä on vielä lisää puuvillaa!"
"Kolme markkaa vastaavat vain
kuuden tunnin työtä!"
Vastaukseksi nauraa hohotti rikas
mies ja sanoi:
"Voithan mennä sellaiseen palk-
kaan, missä sinulle tuollaista palk-
kaa maksetaan, senkin tyhmyri!"
Köyhä mies pelästyi. Hänellä oli
vaimo ja lapset kotona. Ja hän al-
kol pyytelemään rikkaalta mieheltä,
että tämä pitäisi häntä edelleenkin
työssä. Rikas mies ottikin hänet työ-
hönsä, toi seuraavana päivänä kaksi-
kymmentä naulaa puuvillaa, jotka
köyhä kehräsi langaksi. Ilan tullen
oli köyhä mies kehrännyt jo kaksi-
kymmentä naulaa langaa.

Rikas mies mutisi itseksensä tyy-
tyväisenä: kaksikymmentä mark-
kaa puuvillasta, kaksi markkaa ru-
kista, kolme markkaa työstä, yhteen-
sä siis kaksikymmentä viisi markkaa,
ja markkinahinta on kolmekymmentä
markkaa, siitä hinnasta sitä voi myy-
ä. Ja hän taputti köyhää miestä
tyytyväisenä olalle, puhellen hänelle:
"Niеткös, niin on hyvä. Sinä olet
tehnyt kaksitoista tuntia työtä, ja
minä olen ansainnut viisi markkaa.
Tällä tavoin tulemme aina jatka-
maan!"

Yhdellä dollarilla voidaan
Neuvosto-Venäjän nälkääalueel-
la ravita yksi nälkääkärsivä lapsi
kokonaisen kuukauden ajan.

Lisä-arvo

Kirj. Otto Erick Hartleben.

Oli kerran rikas mies, joka oli pe-
rinnyt isältään paljon kirkkaita ho-
peakolikoita, useita tuhansia mark-
koja. Mies oli myöskin viisas, sillä
hän rupeasi heti mietiskelemään, mi-
ten saisi nuo rahat kasvamaan ja
lisääntymään.

Hän meni ja osti kahdeksakymme-
nellä markalla kaksikymmentä nau-
laa puuvillaa. Sen tehtyä meni hän
torille, jossa oli paljon köyhä, ja sa-
noi eräille heistä:
"Haluatko tehdä minulle työtä,
niin maksan sinulle kolme markkaa?"
Köyhä riemusti ehdotuksesta, sillä
hän olikin nälkäinen. Hän ajatteli
mielessinsä:
"Kolme markkaa! Sehän on rai-
haa! Sillä voi vaihtaa tavaroita ja
sen voi ansaita kuuden tunnin työ-
llä."

Mies lähti rikkaan miehen mukaan,
joka osti hänelle rukiin kahdella mar-
kalla. Köyhä mies alkoi työnsä.

Ilalla tuli rikas mies katsomaan.
Siihen mennessä oli köyhä mies kehr-
ännyt kymmenen naulaa puuvillaa
langaksi, jota oli kymmenen naulaa.
Rikas mies mielti itseksensä: Kym-
menen naulaa puuvillaa maksoivat
kymmenen markkaa, rikki — kaksi
markkaa ja miehen työ kolme mark-
kaa, yhteensä siis viisitoista mark-
kaa. Ja hän alkoi sättimään työ-
listä:
"Senkin laiskuri! Viisitoista mar-
kaa! Sehän on langan myyntihinta
torilla! Sehän on sen todellinen ar-
vo! Mutta mitä minä siitä saan o-
sakseni?"